

Achtergrondinformatie over hoofdluis.

Luizen zijn parasieten: ze hebben een ander levend wezen nodig om te leven. De hoofdluis haalt zijn voedsel uit mensenbloed. Elke diersoort en ook de mens heeft zijn eigen luizen. De luis van een hond kan niet overleven op een mens of omgekeerd.

- De luis, die bij de mens voorkomt, varieert in grootte tussen 1 en 3 mm (zo groot als de kop van een lucifer) en is er speciaal op gebouwd om te leven tussen de hoofdharen. De kop van de luis is uitgerust met een zuigapparaatje. Hiermee prikt de luis een paar keer per dag door de hoofdhuid heen om bloed op te zuigen neet.
- Na het bloedzuigen krijgt de luis een rodere kleur, normaal is de luis grijs/bruin van kleur.
- Een luis is een insect en heeft 6 poten. Met deze poten kan hij zich aan de haren vastklampen. Bijv. bij het schudden van het hoofd, haren kammen of wassen houdt de luis zich hiermee stevig vast.
- De luis gedijt prima bij de lichaamstemperatuur van de mens. Als het te warm wordt vinden ze dat niet prettig. Iemand met koorts wordt door luizen verlaten. Ook een te lage temperatuur overleven ze niet. Men zegt dat de meeste luizen buiten de hoofdhuid maximaal 48 uur kunnen overleven bij kamertemperatuur zonder bloed. Als ze dan nog geen warmte hebben gevonden, sterven ze.
- Een luis leeft ongeveer 4-6 weken. Een luis legt ongeveer 4 tot 8 eieren per dag: dit zijn neten. In een heel 'luizenleven' legt een luis wel ongeveer 250 neten.
- Luizen leggen hun neten aan de basis van het haar, dicht op de hoofdhuid. Deze neten zitten vastgekleefd aan de haren. Men vindt ze vooral op de warme, donkere plekken zoals onder de pony, achter de oren, in de nek en soms op de kruin (bijvoorbeeld als het haar opgebonden is in een paardenstaart).
- Neten lijken op zoutkorreltjes. Regelmatig worden neten verward met roos. Het verschil met roos is overduidelijk: roos zit los en neten zitten vastgekleefd aan de haren. Neten groeien met het haar mee, dus hoe verder de neet van de hoofdhuid af is, hoe langer geleden deze gelegd is.
- Na ongeveer 7 dagen komen de neten uit en vervolgens is de jonge luis na 7 tot 10 dagen alweer in staat om zelf eieren te leggen.
- We spreken van een verse neet, als de neet zich dicht op de hoofdhuid bevindt. Als de neet zich 2½ cm of verder van de hoofdhuid bevindt, dan is dat een oude neet. Het gevaar van besmetting is dan verdwenen.

N.B.: Als lang haar opgebonden is geweest, kunnen neten ook wat verder van de hoofdhuid af zitten.

- Neten kunnen buiten de hoofdhuid maximaal 10 dagen overleven. Dit betekent dat een haar met een neet eraan vast, bijv. in een kam of op kleding, na een paar dagen gewoon uit kan komen en de luis op zoek gaat naar een nieuwe gastheer.

Hoofdluizen dragen geen ziekten over. Door krabben kunnen wel korstjes op de hoofdhuid ontstaan. Hierbij kunnen infecties optreden die zorgen voor jeuk. Over het algemeen is het hebben van hoofdluis niet ernstig. Wel is het belangrijk hoofdluis te behandelen. Want als u te lang wacht met behandelen, breiden de luizen zich uit en bestaat de kans dat de luizen ook op anderen worden overgedragen. Hoofdluis gaat niet vanzelf weg, behandeling is dus noodzakelijk!

Hoe krijg je hoofdluis?

Luizen kunnen niet vliegen of springen. Het zijn ‘overlopers’. Als kinderen tijdens het spelen met de hoofden dicht bij elkaar komen, selfies maken, kruipen de luizen gemakkelijk over van het ene hoofd op het andere. Vooral onder omstandigheden waar veel mensen dicht bij elkaar verblijven, bijv. bij kampeervakanties of logeerpertijtjes, in volle bussen of treinen, op school en op de sportclub, wordt hoofdluis gemakkelijk verspreid.

Iedereen kan hoofdluis krijgen. Ze komen voor op gewassen haar maar ook op ongewassen haar. Omdat kinderen meer bij elkaar in de buurt komen, bijvoorbeeld bij het spelen, komt hoofdluis bij hen wel vaker voor dan bij volwassenen. Binnen het gezin en op school krijgt hoofdluis veel kans om over te lopen.

Hoe ontdek je hoofdluis?

Kort na de besmetting met hoofdluis, merkt u nog helemaal niets. Meestal ontstaan pas klachten bij de aanwezigheid van meerdere luizen. Jeuk is de belangrijkste klacht bij hoofdluis. Dit kan ontstaan één tot twee weken na de besmetting

Om vroegtijdig hoofdluis te ontdekken is regelmatige controle van de kinderen belangrijk, zowel thuis als op school.

- Thuis: ouders moeten hun kinderen regelmatig controleren met behulp van een luizenkam
- School: alle leerlingen na elke schoolvakantie of na een melding van hoofdluis door de ouderwerkgroep laten controleren.

Hoe ontdek je hoofdluis bij iemand?

- Door te kijken tussen de haren of er luizen of neten te zien zijn. Ze zijn vooral te vinden in de nek, achter de oren en in de pony. Als u geen luizen ziet, maar wel grijswitte puntjes, kan het toch om hoofdluis gaan. Die puntjes kunnen neten zijn.
- Het haar kammen met een luizenkam. Kam boven een vel wit papier. De luizen vallen dan op het papier.

Wanneer heeft een kind hoofdluis?

- Als u levende hoofdluizen ziet op het hoofd.
- Als er door kammen levende luizen worden gevonden.
- Als de neten maximaal 2,5 cm. van de hoofdhuid zijn verwijderd.

Wanneer heeft een kind geen hoofdluis?

- Als u geen levende luizen vindt.
- Als de neten verder dan 2,5 cm van de hoofdhuid zijn verwijderd.

Het herkennen van een hoofdluisbesmetting kan lastig zijn. Zorg in ieder geval voor een goede verlichting. Het is moeilijk onderscheid te maken tussen neten die nog een larve bevatten of neten die al leeg zijn. Lege neten groeien met het haar mee, dus hoe verder de neet van de hoofdhuid af is, hoe langer geleden deze is gelegd. Neten die verder dan 2,5 cm. van de hoofdhuid zitten, bevatten geen luis meer. Soms klagen kinderen over jeuk op de hoofdhuid of ze krabben geregeld. Dan is het goed om eens extra te controleren. Hoofdluis gaat echter niet altijd samen met jeuk.

Waarom is het belangrijk dat de diagnose hoofdluis goed wordt gesteld?

In de eerste plaats omdat kammen bij diagnose hoofdluis veel tijd en discipline van de ouders kost en om te voorkomen dat ouders onnodig gaan behandelen met antihooftluismiddelen. Dat werkt resistentie in de hand. Ten tweede is het voor ouders heel vervelend als hen wordt verteld dat hun kind hoofdluis heeft, terwijl dit niet klopt. Hierdoor kunnen ouders geïrriteerd raken.

Wat te doen bij het ontdekken van (levende) hoofdluis?

Als er hoofdluis is ontdekt, dan moet er actie worden ondernomen:

- Ouders moeten dit zo spoedig mogelijk melden aan de school
- School moet de andere ouders melden dat er hoofdluis heerst op school
- Adviseren besmette kind te behandelen door middel van de uitkammethode
- Adviseren om thuis alle gezinsleden te controleren
- Adviseren na behandeling de kinderen elke dag thuis controleren, tot dat het kind luisvrij is

Hoe behandel je hoofdluis?

Als hoofdluis is gevonden zijn er twee manieren om hoofdluis te behandelen:

kammen met de netenkam

kammen in combinatie met een antihooftluismiddel

kammen met de netenkam

Kam gedurende 14 dagen elke dag het haar met een fijntandige metalen kam in combinatie met crèmespoeling

Welke kam moet u gebruiken:

De metalen netenkam

verwijdert neten en luizen. Het is een fijne metalen kam die de neten van het haar loshaalt. Een metalen netenkam met lange tanden werkt prettiger bij dik en of krullend haar, je kan dan beter bij de hoofdhuid komen. Eventueel kunt u een gaasje op de netenkam prikken, de neten en kluisen blijven dan in het gaasje hangen.

De plastic luizenkam:

is een plastic kammetje met dicht op elkaar staande tanden. Hij is geschikt om levende luizen op te sporen

U gaat als volgt te werk:

- Maak het haar door en door nat. Verdeel crèmespoeling door het haar.
- Bescherm de ogen met een washandje en kan dan eerst met een gewone kam de klitten uit het haar.
- Houd het hoofd voorover boven een wasbak of een stuk wit papier. Pak de fijntandige stalen kam en kam het haar van achter naar voren, tegen de hoofdhuid aan; start bij het ene oor en schuif plukje voor plukje, na elke kambeweging op naar het andere oor. Vastgeplakte neten kunt u eventueel losweken door deppen met azijn.
- Veeg tijdens de kambeurt de kam regelmatig af aan en papieren servet of zakdoek. Spoel gevonden luizen door de wc of wasbak
- Spoel de crèmespoeling uit.
- Na gebruik de kam reinigen door deze 1 minuut uit te koken.

De metalen netenkam moet niet verward worden met de plastic luizenkam.

De functie van deze kammen is verschillend:

- de plastic luizenkam/ stofkam kan alléén hoofdluizen verwijderen.
- de metalen netenkam= behandelkam kan zowel hoofdluizen als neten verwijderen, mits heel precies gekamd wordt gedurende twee weken.

Werkwijze:

- Gebruik het antihooftluismiddel volgens de bijsluiter, herhaal dit na 7 dagen.
- Kam dagelijks gedurende 14 dagen het haar met een metalen netenkam, zie de informatie hierboven onder 3.1

Let op: de antihooftluismiddelen moeten allemaal gecombineerd worden met de uitkammethode: twee weken het haar dagelijks doorkammen met een netenkam.

In de vorm van shampoos, sprays, crèmes en lotions zijn verschillende producten verkrijgbaar. Het verschil heeft vooral te maken met de werkzame stof die erin zit. Op dit moment biedt geen enkel middel 100% garantie.

Welk antihooftluismiddel kies ik?

Wilt u een antihoofdluismiddel gebruiken, kies dan in ieder geval voor een geregistreerd product. Dit wil zeggen dat het College te beoordeling van Geneesmiddelen het middel beoordeeld heeft en werkzaam en voldoende veilig vindt. In Nederland zijn meerdere middelen geregistreerd. Middelen op basis van dimeticon hebben de voorkeur omdat deze middelen geen insecticiden bevatten en omdat er geen resistentie kan ontstaan tegen deze middelen. Geadviseerd wordt een middel met dimeticon te gebruiken dat is geregistreerd als geneesmiddel. Op dit moment is dit alleen XTLUIS

- Malathion (prioderm lotion)
- Permetrine

Let op: Een kind dat behandeld is met een middel waar Malathion in zit, mag op de dag van behandeling niet zwemmen. Dit omdat Chloor de werking van malathion tegengaat.

Malathion en Permetrine hebben een chemische werking. Dimeticon kapselt luizen in waardoor zij stikken (mechanische ademwegbelemmering)

Het gebruik van malathion en permetrine wordt afgeraden aan zwangeren en vrouwen die borstvoeding geven. Kinderen jonger dan 6 maanden mogen alleen onder medisch toezicht worden behandeld met dimeticon, malathion of permetrine.

Preventief behandelen, dus als er nog geen hoofdluis is heeft geen zin. Dit heeft een negatief effect omdat hoofdluizen hierdoor ongevoelig worden voor de middelen.

Van overige methoden, bv etherische oliën, elektrische luizenkam is de werking niet aangetoond.

Hoe gebruik je antihoofdluismiddelen?

Volg altijd de gebruiksaanwijzing.

- Kam na de behandeling met een luizenkam de dode luizen uit het haar.
- Behandel het haar na een week nog eens met hetzelfde middel.
- Zoals gezegd, de antihoofdluismiddelen moeten altijd gecombineerd worden met de uitkammethode: gedurende twee weken het haar dagelijks doorkammen met een netenkam.
- Informeer naar bijwerkingen en contra-indicaties, want kinderen met hooikoorts, cara of eczeem kunnen gevoelig zijn voor één van de werkzame stoffen. Lees de bijsluiter goed door en volg de werkwijze die daar in staat. Tegen antihoofdluismiddelen is de hoofdluis steeds vaker resistent (ongevoelig) Als een middel niet werkt, probeer dan een middel waar een andere werkzame stof in zit.

Netenverwijderende middelen

Neten blijven aan een haar vast zitten, ook al zijn zij oud. De lijm waarmee zij vastzitten is op te lossen door gebruik van:

1. azijn en water
2. Neetex

Neetex

Dit is geen insecticide; het middel is alleen bedoeld om dode neten uit het haar te verwijderen. Neetex moet gebruikt worden ná behandeling met een insecticide. Het wordt geleverd als crèmespoeling, die het haar makkelijker kambaar maakt. Voorzorgsmaatregelen betreffen alleen het vermijden van contact met de ogen. Na behandeling moet het haar zorgvuldig worden uitgekamd met een netenkam.

Azijn en water

Maak een mengsel van 3 delen azijn met 1 deel water. Hiermee moet het haar goed ingewreven worden (bijvoorbeeld met een katoenen doek). Laat het azijnmengsel een half uur inwerken, kam daarna het haar goed door worden met een luizen- of netenkam, en vervolgens het haar goed uitspoelen.

N.B.: Neten regelmatig (bijv. elke dag een paar neten) verwijderen met de vingernagels kan goed helpen om het haar luizen- en netenvrij te krijgen. De neten dienen na het verwijderen goed door de wasbak gespoeld worden.

Schoonmaak maatregelen:

*Was het beddengoed, knuffels, jassen, mutsen, sjaals, haarbanden op 60 graden. Kan het niet in de wasmachine dan 1 week afgesloten in vuilniszak. Ook de verkleedkoffer!

*Stofzuigen meubels, matrassen, autostoelen en gooi de vuilniszak weg!!

*Haarfrutsels, borstels elastiekjes en klemmetjes 48 uur in de vriezer.

* Bij de sportclub de jas en kleren in een tas, niet aan de kapstok.

*Andere leden in het gezin alleen behandelen wanneer er luizen of neten zijn gevonden dit om resistentie tegen te houden.

**** LUIZEN DRIJVEN :een zwembad is een doorgifte van de hoofdluis****

Ga in de week van behandelen ook niet zwemmen chloor werkt ook negatief op de antihoofdluismiddelen.

****Kammen, kammen en kammen! Dat is de enige manier om de luizen écht weg te krijgen.****